

CRJR
JOURNAL
OF CARDIORESPIRATORY RESEARCH

ISSN 2181-0974
DOI 10.26739/2181-0974

Journal of
CARDIORESPIRATORY
RESEARCH

Volume 1, Issue 3

2020

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Журнал кардиореспираторных исследований

JOURNAL OF CARDIORESPIRATORY RESEARCH

Главный редактор: Э.Н.ТАШКЕНБАЕВА

Учредитель:

Самаркандский государственный
медицинский институт

Tadqiqot.uz

Ежеквартальный
научно-практический
журнал

ISSN: 2181-0974
DOI: 10.26739/2181-0974

N° 3
2020

Главный редактор:

Ташкенбаева Элеонора Негматовна

доктор медицинских наук, заведующая кафедрой внутренних болезней №2 Самаркандского Государственного Медицинского института, председатель Ассоциации терапевтов Самаркандской области. <https://orcid.org/0000-0001-5705-4972>

Заместитель главного редактора:

Хайбулина Зарина Руслановна

доктор медицинских наук, руководитель отдела биохимии с группой микробиологии ГУ «РСПМЦХ им. акад. В. Вахидова» <https://orcid.org/0000-0002-9942-2910>

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Аляви Анис Лютфуллаевич

академик АН РУз, доктор медицинских наук, профессор, руководитель Республиканского специализированного научно-практического медицинского центра терапии и медицинской реабилитации, Председатель Ассоциации Терапевтов Узбекистана (Ташкент) <https://orcid.org/0000-0002-0933-4993>

Бокерия Лео Антонович

академик РАН и РАМН, доктор медицинских наук, профессор, Президент научного центра сердечно-сосудистой хирургии им. А.Н. Бакулева (Москва), <https://orcid.org/0000-0002-6180-2619>

Курбанов Равшанбек Давлатович

академик АН РУз, доктор медицинских наук, профессор, директор Республиканского специализированного научно-практического медицинского центра кардиологии (Ташкент) <https://orcid.org/0000-0001-7309-2071>

Michał Tendera

профессор кафедры кардиологии Верхнесилезского кардиологического центра, Силезский медицинский университет в Катовице, Польша (Польша) <https://orcid.org/0000-0002-0812-6113>

Покушалов Евгений Анатольевич

доктор медицинских наук, профессор, заместитель генерального директора по науке и развитию сети клиник «Центр новых медицинских технологий» (ЦНМТ), (Новосибирск), <https://orcid.org/0000-0002-2560-5167>

Акилов Хабибулла Атауллаевич

доктор медицинских наук, профессор, ректор Ташкентского Института Усовершенствования Врачей (Ташкент)

Абдиева Гулнора Алиевна

Ассистент кафедры внутренних болезней №2 Самаркандского Медицинского Института <https://orcid.org/0000-0002-6980-6278> (ответственный секретарь)

Ризаев Жасур Алимджанович

доктор медицинских наук, профессор, Ректор Самаркандского государственного медицинского института <https://orcid.org/0000-0001-5468-9403>

Зиядуллаев Шухрат Худойбердиевич

доктор медицинских наук, доцент, проректор по научной работе и инновациям Самаркандского Государственного медицинского института <https://orcid.org/0000-0002-9309-3933>

Зуфаров Миржамол Мирумарович

доктор медицинских наук, профессор, руководитель отдела ГУ «РСПМЦХ им. акад. В. Вахидова» <https://orcid.org/0000-0003-4822-3193>

Ливерко Ирина Владимировна

доктор медицинских наук, профессор, заместитель директора по науке Республиканского специализированного научно-практического медицинского центра фтизиатрии и пульмонологии Республики Узбекистан (Ташкент) <https://orcid.org/0000-0003-0059-9183>

Цурко Владимир Викторович

Доктор медицинских наук, профессор кафедры общей врачебной практики Института профессионального образования Первого Московского государственного медицинского университета им. И.М. Сеченова (Семёновский университет) (Москва) <https://orcid.org/0000-0001-8040-3704>

Тураев Феруз Фатхуллаевич

доктор медицинских наук, главный научный сотрудник отделения приобретенных пороков сердца ГУ «РСПМЦХ им. акад. В. Вахидова»

Насирова Зарина Акбаровна

PhD, ассистент кафедры внутренних болезней №2 Самаркандского Государственного Медицинского Института (ответственный секретарь)

Bosh muharrir:

Tashkenbayeva Eleonora Negmatovna

tibbiyot fanlari doktori, Samarqand davlat tibbiyot instituti 2-sonli ichki kasalliklar kafedrasini mudiri, Samarqand viloyati vrachlar uyushmasi raisi.
<https://orsid.org/0000-0001-5705-4972>

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Xaibulina Zarina Ruslanovna

tibbiyot fanlari doktori, "akad V. Vohidov nomidagi RIJM davlat institutining mikrobiologiya guruhi bilan biokimyo kafedrasini mudiri"
<https://orcid.org/0000-0002-9942-2910>

TAHRIRIYAT A'ZOLARI:

Alyavi Anis Lyutfullayevich

O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasining akademigi, tibbiyot fanlari doktori, professor, Respublika ixtisoslashtirilgan tibbiy terapiya va reabilitatsiya ilmiy-amaliy markazining boshlig'i, O'zbekiston Terapevtlar uyushmasi raisi (Toshkent),
<https://orcid.org/0000-0002-0933-4993>

Bockeria Leo Antonovich

Rossiya fanlar akademiyasining akademigi, tibbiyot fanlari doktori, professor, A.N. Bakuleva nomidagi yurak-qon tomir jarrohligi ilmiy markazi prezidenti (Moskva)
<https://orcid.org/0000-0002-6180-2619>

Qurbanov Ravshanbek Davlatovich

O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasining akademigi, tibbiyot fanlari doktori, professor, Respublika ixtisoslashtirilgan kardiologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazining direktori (Toshkent)
<https://orcid.org/0000-0001-7309-2071>

Mixal Tendra

Katovitsadagi Sileziya Tibbiyot Universiteti, Yuqori Sileziya Kardiologiya Markazi kardiologiya kafedrasini professori (Polsha)
<https://orcid.org/0000-0002-0812-6113>

Pokushalov Evgeniy Anatolevich

tibbiyot fanlari doktori, professor, "Yangi tibbiy texnologiyalar markazi" (YTTM) klinik tarmog'ining ilmiy ishlar va rivojlanish bo'yicha bosh direktorining o'rinbosari (Novosibirsk)
<https://orcid.org/0000-0002-2560-5167>

Akilov Xabibulla Ataulayevich

tibbiyot fanlari doktori, professor, Toshkent vrachlar malakasini oshirish instituti rektori (Toshkent)

Abdiyeva Gulnora Aliyevna

Samarqand davlat tibbiyot instituti 2-sonli ichki kasalliklar kafedrasini assistenti (mas'ul kotib)
<https://orcid.org/0000-0002-6980-6278>

Rizayev Jasur Alimjanovich

tibbiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat tibbiyot instituti rektori
<https://orcid.org/0000-0001-5468-9403>

Ziyadullayev Shuxrat Xudoyberdiyevich

tibbiyot fanlari doktori, dotsent, Samarqand davlat tibbiyot institutining fan va innovatsiyalar bo'yicha prorektori (Samarqand)
<https://orcid.org/0000-0002-9309-3933>

Zufarov Mirjamol Mirumarovich

tibbiyot fanlari doktori, professor, "akad V. Vohidov nomidagi RIJM davlat muassasasi" bo'limi boshlig'i "
<https://orcid.org/0000-0003-4822-3193>

Liverko Irina Vladimirovna

tibbiyot fanlari doktori, professor, Respublika ixtisoslashtirilgan ftziologiya va pulmonologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazining ilmiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari (Toshkent)
<https://orcid.org/0000-0003-0059-9183>

Surko Vladimir Viktorovich

I.M. Sechenov nomidagi Birinchi Moskva Davlat Tibbiyot Universiteti Kasbiy ta'lim institutining umumiy amaliyot shifokorlik amaliyoti kafedrasini tibbiyot fanlar doktori, professori (Semyonov universiteti) (Moskva)
<https://orcid.org/0000-0001-8040-3704>

To'rayev Feruz Fatxullayevich

tibbiyot fanlari doktori, "akad V. Vohidov nomidagi RIJM davlat institutining yurak kasalliklari" bo'limining bosh ilmiy xodimi
<https://orcid.org/0000-0002-1321-4732>

Nosirova Zarina Akbarovna

Samarqand davlat tibbiyot instituti 2-sonli ichki kasalliklar kafedrasini assistenti, PhD (mas'ul kotib)

Chief Editor:

Tashkenbaeva Eleonora Negmatovna

Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Internal Diseases No. 2 of the Samarkand State Medical Institute, Chairman of the Association of Physicians of the Samarkand Region. <https://orcid.org/0000-0001-5705-4972>

Deputy Chief Editor:

Xaibulina Zarina Ruslanovna

Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Biochemistry with the Microbiology Group of the State Institution "RSSC named after acad. V. Vakhidov", <https://orcid.org/0000-0002-9942-2910>

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

Alyavi Anis Lutfullaevich

Academician of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Republican Specialized Scientific and Practical Center for Medical Therapy and Rehabilitation, Chairman of the Association of Physicians of Uzbekistan (Tashkent) <https://orcid.org/0000-0002-0933-4993>

Bockeria Leo Antonovich

Academician of the Russian Academy of Sciences, Doctor of Medical Sciences, Professor, President of the Scientific Center for Cardiovascular Surgery named after A.N. Bakuleva (Moscow) <https://orcid.org/0000-0002-6180-2619>

Kurbanov Ravshanbek Davlatovich

Academician of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Medical Sciences, Professor, Director of the Republican Specialized Scientific and Practical Medical Center of Cardiology, (Tashkent) <https://orcid.org/0000-0001-7309-2071>

Michal Tendera

Professor of the Department of Cardiology, Upper Silesian Cardiology Center, Silesian Medical University in Katowice, Poland (Poland) <https://orcid.org/0000-0002-0812-6113>

Pokushalov Evgeny Anatolyevich

Doctor of Medical Sciences, Professor, Deputy Director General for Science and Development of the Clinic Network "Center for New Medical Technologies" (CNMT), (Novosibirsk) <https://orcid.org/0000-0002-2560-5167>

Akilov Xabibulla Ataulaevich

Doctor of Medical Sciences, Professor, Rector of the Tashkent Institute for the Improvement of Physicians (Tashkent)

Abdieva Gulnora Alieвна

Assistant of the Department of Internal Diseases No. 2 of the Samarkand State Medical Institute <https://orcid.org/0000-0002-6980-6278> (Executive Secretary)

Rizaev Jasur Alimjanovich

Doctor of Medical Sciences, Professor, Rector of the Samarkand State Medical Institute <https://orcid.org/0000-0001-5468-9403>

Ziyadullaev Shuhrat Khudoyberdievich

Doctor of Medical Sciences, Associate Professor, Vice-Rector for Science and Innovation of the Samarkand State Medical Institute (Samarkand) <https://orcid.org/0000-0002-9309-3933>

Zufarov Mirjamol Mirumarovich

Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of the State Institution "RSNPMTSH named after acad. V. Vakhidov" <https://orcid.org/0000-0003-4822-3193>

Liverko Irina Vladimirovna

Doctor of Medical Sciences, Professor, Deputy Director for Science of the Republican Specialized Scientific and Practical Medical Center for Phthisiology and Pulmonology of the Republic of Uzbekistan (Tashkent) <https://orcid.org/0000-0003-0059-9183>

Surko Vladimir Viktorovich

Doctor of Medical Sciences, professor of the Department of General Medical Practice of First Moscow State Medical University by name I.M. Sechenov (Sechenov University) (Moscow) <https://orcid.org/0000-0001-8040-3704>

Turaev Feruz Fatxullaevich

Doctor of Medical Sciences, Chief Researcher of the Department of Acquired Heart Diseases of the State Institution "RSNPMTSH named after acad. V. Vakhidov"

Nasirova Zarina Akbarovna

PhD, Assistant of the Department of Internal Diseases No. 2 of the Samarkand State Medical Institute (Executive Secretary)

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОГО СОВЕТА | TAHRIRIYAT KENGASHI MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

Алимов Дониёр Анварович
доктор медицинских наук, директор
Республиканского научного центра
экстренной медицинской помощи

Янгиев Бахтиёр Ахмедович
кандидат медицинских наук,
директор Самаркандского филиала
Республиканского научного центра
экстренной медицинской помощи

Абдуллаев Акбар Хатамович
доктор медицинских наук, главный
научный сотрудник Республиканского
специализированного научно-
практического центра медицинской
терапии и реабилитации
<https://orcid.org/0000-0002-1766-4458>

Агабабян Ирина Рубеновна
кандидат медицинских наук, доцент,
заведующая кафедрой терапии ФПДО,
Самаркандского Государственного
медицинского института

Алиева Нигора Рустамовна
доктор медицинских наук, заведующая
кафедрой Госпитальной педиатрии №1
с основами нетрадиционной медицины
ТашПМИ

Исмаилова Адолат Абдурахимовна
доктор медицинских наук, профессор,
заведующая лабораторией
фундаментальной иммунологии
Института иммунологии геномики
человека АН РУз

Камалов Зайнитдин Сайфутдинович
доктор медицинских наук, профессор,
заведующий лабораторией
иммунорегуляции Института
иммунологии и геномики
человека АН РУз

Каюмов Улугбек Каримович
доктор медицинских наук, профессор,
заведующий кафедрой внутренних
болезней и телемедицины
Ташкентского Института
Усовершенствования Врачей

Хусинова Шоира Акбаровна
кандидат медицинских наук, доцент,
заведующая кафедрой общей практики,
семейной медицины ФПДО
Самаркандского Государственного
медицинского института

Alimov Doniyor Anvarovich
tibbiyot fanlari doktori, Respublika
shoshilinch tibbiy yordam ilmiy
markazi direktori (Toshkent)

Yangiyev Baxtiyor Axmedovich
tibbiyot fanlari nomzodi,
Respublika shoshilinch tibbiy
yordam ilmiy markazining
Samarqand filiali direktori

Abdullaev Akbar Xatamovich
tibbiyot fanlari doktori, O'zbekiston
Respublikasi Sog'liqni saqlash
vazirligining "Respublika
ixtisoslashtirilgan terapiya va tibbiy
reabilitatsiya ilmiy-amaliy
tibbiyot markazi" davlat
muassasasi bosh ilmiy xodimi
<https://orcid.org/0000-0002-1766-4458>

Agababyan Irina Rubenovna
tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent,
DKTF, terapiya kafedrasini mudiri,
Samarqand davlat tibbiyot instituti

Alieva Nigora Rustamovna
tibbiyot fanlari doktori, 1-sonli
gospital pediatriya kafedrasini mudiri,
ToshPTI

Ismoilova Adolat Abduraximovna
tibbiyot fanlari doktori, professor,
O'zbekiston Respublikasi Fanlar
akademiyasining Odam genomikasi
immunologiyasi institutining
fundamental immunologiya
laboratoriyasining mudiri

Kamalov Zaynitdin Sayfutdinovich
tibbiyot fanlari doktori, professor,
O'zbekiston Respublikasi Fanlar
akademiyasining Immunologiya va
inson genomikasi institutining
Immunogenetika laboratoriyasi mudiri

Qayumov Ulug'bek Karimovich
tibbiyot fanlari doktori, professor,
Toshkent vrachlar malakasini oshirish
institutining ichki kasalliklar va
teletibbiyot kafedrasini mudiri

Xusinova Shoira Akbarovna
tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent,
Samarqand davlat tibbiyot instituti
DKTF Umumiy amaliyot va oilaviy
tibbiyot kafedrasini mudiri (Samarqand)

Alimov Doniyor Anvarovich
Doctor of Medical Sciences, Director of
the Republican Scientific Center of
Emergency Medical Care

Yangiev Bakhtiyor Axmedovich
PhD, Director of Samarkand branch of
the Republican Scientific Center of
Emergency Medical Care

Abdullaev Akbar Xatamovich
Doctor of Medical Sciences, Chief
Researcher of the State Institution
"Republican Specialized Scientific and
Practical Medical Center for Therapy and
Medical Rehabilitation" of the Ministry of
Health of the Republic of Uzbekistan,
<https://orcid.org/0000-0002-1766-4458>

Agababyan Irina Rubenovna
PhD, Associate Professor, Head of the
Department of Therapy, FAGE,
Samarkand State Medical Institute

Alieva Nigora Rustamovna
Doctor of Medical Sciences, Head of the
Department of Hospital Pediatrics No. 1
with the basics of alternative
medicine, TashPMI

Ismoilova Adolat Abduraximovna
doctor of Medical Sciences, Professor,
Head of the Laboratory of Fundamental
Immunology of the Institute of
Immunology of Human Genomics of the
Academy of Sciences of the
Republic of Uzbekistan

Kamalov Zaynitdin Sayfutdinovich
Doctor of Medical Sciences, Professor,
Head of the Laboratory of
Immunogenetics of the Institute of
Immunology and Human Genomics of the
Academy of Sciences of the
Republic of Uzbekistan

Kayumov Ulugbek Karimovich Doctor
of Medical Sciences, Professor, Head of
the Department of Internal Diseases and
Telemedicine of the Tashkent Institute for
the Advancement of Physicians

Khusinova Shoira Akbarovna
PhD, Associate Professor, Head of the
Department of General Practice, Family
Medicine FAGE of the
Samarkand State Medical Institute

Page Maker | Верстка | Sahifalovchi: Xurshid Mirzamedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Телефон: +998 (94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

MUNDARIJA | СОДЕРЖАНИЕ | CONTENT

ADABIYOTLAR TAHLILI | REVIEW ARTICLES | ОБЗОРНЫЕ СТАТЬИ

1. Daminova L.T., Siddikov O.A.

Selection of the optimal drug for empirical antibacterial therapy for treatment of community-acquired pneumonia

Выбор оптимального препарата для эмпирической антибактериальной терапии при лечении внебольничной пневмонии

Shifoxonadan tashqari pnevmoniyani davolashda empirik terapiya uchun optimal antibakterial preparat tanlash..... 9

2. Ismailov J.A.

Study of pathological changes of the cardiovascular system in patients with chronic obstructive pulmonary disease

Изучение патологических изменений сердечно-сосудистой системы у больных хронической обструктивной болезнью легких

Surunkali obstruktiv o'pka kasalligi bilan og'riqan bemorlarda yurak-qon tomir tizimining patologik o'zgarishlarini o'rganish..... 14

3. Istamova S.S., Tashkenbaeva E.N., Fatullaeva D.S., Hayitov I.I., Aliqulov X.R., Kadirova F.Sh.

Left ventricular diastolic dysfunction in patients with myocardial infarction

Диастолическая дисфункция левого желудочка у больных инфарктом миокарда

Miokard infarkti bo'lgan bemorlarda chap qorincha diastolik disfunktsiyasi..... 18

4. Mamatova N.T., Abduhakimov B.A.

Effects of anti-tuberculosis treatment on the functional status of the thyroid gland

Влияние противотуберкулезного лечения на функциональное состояние щитовидной железы

Qalqonsimon bezining funksional holatiga silga qarshi davolash choralarining ta'siri..... 24

5. Tashkenbaeva E.N., Nasyrova Z.A., Mirzaev R.Z.

Stratification of chronic ischemic heart disease depending on diagnostic methods and ways of their treatment

Стратификация хронической ишемической болезни сердца в зависимости от методов диагностики и пути их лечения

Yurakning surunkali ishemik kasalligini diagnostika usullari va ularni davolash usullariga bog'liq ravishda stratifikatsiya qilish... 28

6. Tashkenbaeva E.N., Rajabova N.T., Kadirova F.Sh., Abdieva G.A.

Associated risk factors for cardiovascular events in postmenopausal women

Ассоциированные факторы риска кардиоваскулярных событий у женщин в постменопаузальном периоде

Postmenopausal davrdagi ayollarda kardiovaskular voqealar uchun xavf omillari..... 33

7. Nasyrova Z.A., Tashkenbayeva E.N., Nasirova D.A.

Relationship of anxiety-depressive state with cardiovascular diseases

Взаимосвязь психосоматических состояний с сердечно-сосудистыми заболеваниями

Yurak-qon tomir kasalliklari bilan tashvish-depressiv sindrom aloqasi..... 40

8. Rasuli F.O., Tashkenbaeva E.N., Abdieva G.A., Hayitov I.I., Yusupova M.F.

Clinical Features of chronic heart failure in patients with IHD course on the background of atrial fibrillation

Особенности развития хронической сердечной недостаточности у больных с ИБС на фоне фибрилляции предсердий

Bo'lmachalar fibrilatsiyasi fonida yurak ishemik kasalligi bo'lgan bemorlarda surunkali yurak yetishmovchiliigining kechishi..... 44

ORIGINAL MAQOLALAR | ОРИГИНАЛЬНЫЕ СТАТЬИ | ORIGINAL ARTICLES

9. Ahmedov I.A., Abdushukurova K.R.

Efficiency of aspirin in patients with rheumatoid arthritis and coronary heart disease

Применение аспирина у больных ревматоидным артритом в сочетании с ишемической болезнью сердца

Revmatoid artrit va yurak ishemik kasalligi bo'lgan bemorlarda aspirin qo'llanilishi.....	49
10. Ahmedov I.A., Tashinova L.Kh. Possibilities of magnetic resonance and computed tomography diagnostics in early detection of changes in the joint and lungs in patients with rheumatoid arthritis	
Возможности магнитно-резонансной и компьютерной томографии при диагностике ранних выявлений суставных и бронхопальмональных изменений у больных ревматоидным артритом	
Revmatoid artrit kasalligida bo'g'im va bronxopulmonal o'zgarishlarni erta aniqlashda magnit rezonans va kompyuter tomografiyaning imkoniyatlari.....	52
11. Ganiev A.G., Nazarov K.D. Comprehensive treatment of bronchial asthma in Children using resistol	
Комплексное лечение бронхиальной астмы у детей с использованием резистола	
Bronxial astmani kompleks davolashda rezistol moddasini qo'llash usuli.....	55
12. Islamova K.A., Karabaeva G.Kh. Clinical characteristics of cardiovascular system diseases against the background of diabetes mellitus	
Особенности клинического течения заболеваний сердечно - сосудистой системы на фоне сахарного диабета	
Qandli diabet kasalligi fonida yurak qon tomir tizimi kasalliklarining klinik kechuv xususiyatlari.....	59
13. Kholboyev S.B. Results of observations of persons with coronavirus on the primary line of healthcare	
Результаты наблюдений лиц перенесших коронавирус на первичном звене здравоохранения	
Sog'liqni saqlashning birlamchi bo'g'inida koronavirus bilan kasallangan shaxslarni kuzatish natijalari.....	63
14. Mirzarakhimova Z.Kh., Rakhimova G.N., Mullabaeva G.U. Possibilities of electric myocardial instability correction using adequate hypoglycemic therapy	
Возможности коррекции электрической нестабильности миокарда с помощью адекватной гипогликемической терапии	
Adekvat gipoglikemik terapiya imkoniyatlari yordamida elektrik beqaror miokard korreksiyasi.....	67
15. Nasirova A.A., Babamuradova Z.B., Bazarova S.A., Peculiarities of immunological indicators in patients with chronic obstructive pulmonary disease and bronchial asthma	
Особенности иммунологических показателей у больных хронической обструктивной болезнью легких и бронхиальной астмой	
O'pkaning surunkali obstruktiv kasalligi va bronxial astma bilan kasallangan bemorlarda immunologik ko'rsatkichlarning xususiyati.....	72
16. Soleeva S.Sh., Djabbarova N.M., Muradov Sh.B. The state of diastolic dysfunction of the left ventricle in patients with myocardial infarction	
Состояние диастолической дисфункции левого желудочка у больных с инфарктом миокарда	
Infarkt miokard o'tkazgan bemorlarda yurak diastolik disfunksiyasi holati.....	78
17. Shavazi N.M., Ibragimova M.F., Ataeva M.S., Lim M.V. The use of the drug broncho-munal in the treatment of acute bronchiolitis in children	
Применение препарата бронхо-мунал при лечении острого бронхиолита у детей	
Bolalarda o'tkir bronxiolitni davolashda broncho-munal preparatini qo'llash.....	82

JOURNAL OF CARDIORESPIRATORY RESEARCH

ЖУРНАЛ КАРДИОРЕСПИРАТОРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

УДК 616.98-036-07-08:578.834.11

Холбоев Санжар Ботиржонович
к.м.н. ассистент кафедры Врача Общей практики
Семейной медицины Самаркандского
государственного медицинского института
Самарканд, Узбекистан

РЕЗУЛЬТАТЫ НАБЛЮДЕНИЙ ЛИЦ ПЕРЕНЕСШИХ КОРОНАВИРУС НА ПЕРВИЧНОМ ЗВЕНЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

For citation: Kholboyev S.B. Results of observations of persons with coronavirus on the primary line of healthcare. Journal of cardiorespiratory research. 2020, vol.3, issue 1, pp.63-66

 <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0974-2020-3-13>

АННОТАЦИЯ

Актуальность. В мире растет число людей, инфицированных коронавирусом SARS-CoV-2, вызывающим COVID-19. Появление тяжелого острого респираторного синдрома на фоне коронавируса 2 (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2, или SARS-CoV-2), вызывающего коронавирусную болезнь 2019 (Coronavirus disease 2019, или COVID-19), быстро переросло в пандемию. Учитывая тот факт, что болезнь новая, необходимо изучение особенностей распространения и клинической картины у лиц переболевших этим заболеванием. Проанализировано течение болезни у первых 100 пациентов с подтвержденным COVID-19: 58 (58%) мужчин и 42 (42%) женщин. У 11 (11%) пациентов, обследованных по контакту с больным родственником, болезнь протекала бессимптомно; у 89% отмечалось легкое течение COVID-19 с незначительными катаральными явлениями. Самую многочисленную группу пациентов, перенесших COVID-19, составили лица в возрасте от 30-55 лет (65%); в 20% случаев заболевшими были старшие от 65 лет. В период пандемии COVID-19 большая нагрузка ложится на врачей амбулаторного звена, т.к. 80% пациентов имеют бессимптомное или легкое течение болезни. Анализ клинической картины, данных лабораторных показателей позволяет поставить диагноз и оценить тяжесть заболевания в максимально ранние сроки.

Ключевые слова: новая коронавирусная инфекция, COVID-19, SARS-CoV-2, пациенты

Xolboyev Sanjar Botirjonovich
tibbiyot fanlari nomzodi, Samarqand davlat
tibbiyot institute DKTF, Umumiy amaliyot va oilaviy
tibbiyot kafedrasasi assistenti
O'zbekiston, Samarqand

SOG'LIQNI SAQLASHNING BIRLAMCHI BO'G'INIDA KORONAVIRUS BILAN KASALLANGAN SHAXSLARNI KUZATISH NATIJALARI

ANNOTATSIYA

COVID-19 ni keltirib chiqaradigan SARS-CoV-2 koronavirusini yuqtirganlar soni dunyo miqyosida o'sib bormoqda. SARS-CoV-2 o'tkir respirator sindromining paydo bo'lishiga sabab bo'lmoqda. Koronavirus kasalligi, yoki COVID-19 tezda pandemiyaga aylandi. Kasallik yangi ekanligini hisobga olib, ushbu kasallikga chalingan odamlarda tarkalish xususiyatlarini va klinik ko'rinishini o'rganish kerak. Pandemiya davrida birlamchi tibbiy – sanitariya yordami tibbiyot tashkilotining natijalariga asoslanib, bemorlarda COVID-19 patologik jarayonining tarqalishi va klinik ko'rinishini tahlil qilish maqsadga muvofiq. COVID-19 tasdiqlangan dastlabki 100 bemorda kasallikning kechishi tahlil qilindi: 58 (58%) ta erkak va 42 (42%) ayol. Bemor qarindoshi bilan aloqa qilish orqali tekshirilganda 11 (11%) bemorda kasallik asimptomatik bo'lgan; 89% yengil, kataral simptomlar bilan COVID-19 ni yengil o'tkazgan. COVID-19 o'tkazgan bemorlarning eng katta guruhini 30-55 yoshdagi odamlar (65%) edi: 20% hollarda 65 yoshdan katta bemorlar tashkil etdi. COVID-19 pandemiyasi davrida ambulator shifokorlarining zimmasiga ma'suliyat yana ortadi, chunki bemorlarning 80%i asimptomatik yoki yengil o'tkazadi. Klinik ko'rsatkichlarni tahlil qilish, laboratoriya parametrlarni imkon qadar erta tahlil qilish, erta tashhis qo'yish va kasallikning og'irligini baholash imkonini beradi.

Kalit so'zlar: yangi koronavirus infektsiyasi, COVID-19, SARS-CoV-2, bemorlar

Kholboyev Sanjar Botirjonovich
PhD assistant of the department of General Practice
Family Medicine FAGE of the
Samarkand State Medical Institute
Samarkand, Uzbekistan

RESULTS OF OBSERVATIONS OF PERSONS WITH CORONAVIRUS ON THE PRIMARY LINE OF HEALTHCARE

ANNOTATION

The number of people infected with the SARS-CoV-2 coronavirus, which causes COVID-19, is growing worldwide. The emergence of a severe acute respiratory syndrome coronavirus 2, or SARS-CoV-2, against the background of coronavirus 2, causing Coronavirus disease 2019, or COVID-19, quickly increased into a pandemic. Given the fact that the disease is new, it is necessary to study the characteristics of the distribution and the clinical picture in persons who have had this disease. Based on the results of the practical work of the medical organization of primary health care in the context of a pandemic, analyze the distribution and clinical picture of the pathological process of COVID-19 in adult patients. The course of the disease was analyzed in the first 100 patients with confirmed COVID-19: 58 (58%) men and 42 (42%) women. In 11 (11%) patients examined by contact with a sick relative, the disease was asymptomatic; 89% had a mild course of COVID-19 with minor catarrhal symptoms. The largest group of patients who underwent COVID-19 were persons aged 30-55 years (65%); in 20% of cases, the patients were older than 65 years. During the COVID-19 pandemic, a large burden falls on outpatient doctors, because 80% of patients are asymptomatic or mild. Analysis of the clinical picture, data of laboratory parameters allows to diagnose and assess the severity of the disease as early as possible.

Keywords: SARS-CoV-2 coronavirus, COVID-19, patients infected with the SARS-CoV-2

Dolzarbligi: COVID-19 ni keltirib chiqaradigan SARS-CoV-2 koronavirusini yuqtirganlar soni dunyo miqyosida o'sib bormoqda. 2019 yilgi koronavirus kasalligini keltirib chiqaradigan og'ir koronavirus yoki SARS-CoV-2, yoki o'tkir respirator sindromining paydo bo'lishi tezda pandemiyaga aylandi va virusga chalingan bemorlarning sezilarli qismida yurak qon tomir kasalligi aniqlanganligi xabar berildi [1 SARS-CoV2 b-CoV guruhiga kiradi va hujayra ichiga kirib borish uchun hujayra sirt molekulasi bo'lgan angiotenzinni o'zgartiruvchi sink peptidaza 2 (ACE2) fermenti bilan bog'lanadi. Angiotenzinni qaytalovchi ferment tanada keng tarqalgan bo'lib, endotelial, ixtisoslashgan epiteliya, neyroepitelial hujayralar, asab uchlari va plazma hujayralari membranasi ajralmas oqsildir. Angiotenzinni qaytalovchi fermentning (ACE2) fiziologik funksiyalari uning yurak-qon tomir tizimi funksiyalarini tartibga solishdagi roli bilan cheklanib qolmaydi. U bir qator biologik faol peptidlarning metabolizmida va gemopoezda ishtirok etadi [2].

Shuni ta'kidlash kerakki, ACE arteriya va tomirlarning endotelial hujayralarida, arteriya devorining silliq mushaklarida, nafas olish yo'llari epiteliyasida, ingichka ichak epiteliyasida va immunitet hujayralarida joylashgan. SARS-CoV-2 yuqtirgan bemorlarda ACE ekspressiyasini pasayishi natijasida, ehtimol, o'pka to'qimalarida patologik o'zgarishlar yotadi, bu og'ir pnevmoniya va o'tkir nafas yetishmovchiligining rivojlanishiga yordam beradi.

Kasallik yangi ekanligini hisobga olib, ushbu kasallikka chalingan odamlarda kasallikning tarqalish xususiyatlarini va klinik ko'rinishini o'rganish kerak.

Maqsad: Pandemiya sharoitida birlamchi tibbiy-sanitariya yordami tibbiyot tashkilotining amaliy ishi natijalariga asoslanib, bemorlarda COVID-19 patologik jarayonining tarqalishi va klinik ko'rinishini tahlil qilish.

Materiallar va usullar: 2020 yil mart oyida 3-oilaviy poliklinika umumiy amaliyot vrachlari bemorlarning ayrim toifalarida yangi koronavirus infeksiyasi borligini, ya'ni chet eldan kelgan, bemor bilan aloqada bo'lgan, birinchi navbatda kasal bo'lib qolganlarni tekshirdilar. Keyinchalik, tekshiruvlar O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan tayyorlangan uslubiy tavsiyalar asosida o'tkazildi. SARS-CoV-2 uchun tomoq va burundan biomaterial tekshiruvi kasallikning 1, 11 va 13 kunlarida bemorlardan olindi. COVID-19 kasalligini tasdiqlash uchun epidemiologik anamnezini va klinik ko'rinishini baholash, nuklein kislotasini amplifikatsiya testi (PCR testi) o'tkazildi. COVID-19 ga klinik shubha bo'lsa, salbiy PCR testlari bo'lsa, IgG immunoglobulin uchun ferment bilan bog'liq bo'lgan immunosorbentli tahlil tashhisni retrospektiv tasdiqlashga imkon beradi. Asimptomatik va yengil COVID-19 bemorlar uchun muntazam ravishda KT tekshiruvi o'tkazilmaydi.

Kasallikning og'irlig darajasini aniqlash uchun klinik tekshiruvga anamnez, fizik tekshiruv, nuklein kislotaga amplifikatsiya usullari (polimer zanjir reaksiyasi - PCR testi) yordamida diagnostika materialini tekshirish, puls oksimetriyasi kiritilgan. Puls

oksimetriya kasalxonaga yotqizishni va nafas olishni qo'llab-quvvatlashni talab qiladigan gipoksemik bemorlarni aniqlash uchun sodda va ishonchli skrining usuli hisoblanadi [3, 4]. Shu bilan birga, oddiy puls oksimetryasiga nafas olish tezligini oshirish orqali erishish mumkin. Uy sharoitida tekshirilganda, O'RVIGa minimal shubha bo'lganda, COVID-19 tashxisi qo'yildi va bemorlar tekshiruvga yuborildi. PCR testi uyda yoki poliklinika sharoitida o'tkazildi.

Epidemiya paytida COVID-19 tashxisi O'RVIGa klinikasi va ijobiy PCR tekshiruvi / yoki KT ma'lumotlariga ko'ra aniqlangan pnevmoniya asosida qo'yildi.

Tashhis qo'yish mezonlari quyidagilardir:

- Klinik rasm + PCR testi.
- Klinik rasm + KT.
- Klinik rasm + PCR testi + KT.
- Klinik ko'rinish + ijobiy IgG.

Natijalar va munozara: O'zbekistonda COVID-19 pandemiyasi boshlanganidan buyon bizning poliklinikamizda 2020 yil 20 iyulgacha 92 ta kattalar polimeraza zanjiri reaksiyasi (PCR) usuli bilan yangi koronavirusning RNK borligi tekshirildi. Maqolada oilaviy poliklinikada 100 nafar bemorni tekshirish natijalari tahlil qilingan. Klinik alomatlar boshlangan paytdan boshlab tekshiruv vaqti 1 kundan 2,5 oygacha bo'lgan.

COVID-19 tasdiqlangan dastlabki 100 bemorda kasallikning borishi tahlil qilindi: 58 (58%) erkak va 42 (42%) ayol. Jismoniy shaxslarning 81 foizida infeksiyaning manbai aniqlangan, bemorlarning 19 foizida infeksiyaning manbai aniqlanmagan. Kasallikning 2-kunida haroratning 1-3 kun davomida keskin ko'tarilishi, so'ngra past darajadagi isitma. Kasal qarindoshi bilan aloqa qilish orqali tekshirilgan 11 (11%) bemorda kasallik asimptomatik bo'lgan; 89% yengil kataral simptomlar bilan COVID-19 ning yengil kursini o'tkazgan.

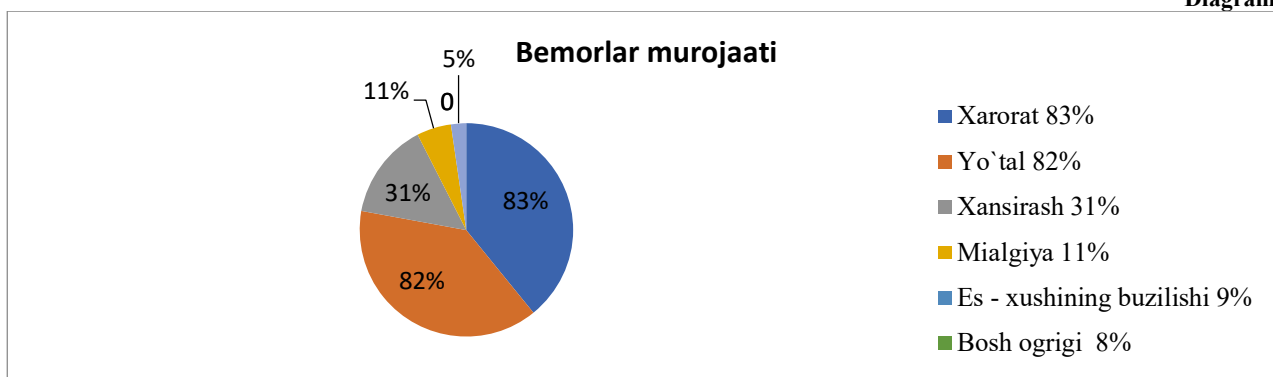
COVID-19 o'tkazgan bemorlarning eng katta guruhi 30-55 yoshdagi odamlar (65%) edi: 20% hollarda 65 yoshdan katta bemorlar. Bemorlarning 85 foizida KT (CT-1-2) bo'yicha 25% zararlangan pnevmoniya yoki pnevmoniya bo'lmagan klinik jihatdan yengil holati kuzatilgan.

Simptomlarning paydo bo'lish chastotasi quyidagicha o'zgartirildi:

Xolsizlik, terlash, yo'talish, chuqur nafas olish yo'talni qo'zg'atadi, tana og'rig'i, bir necha kundan 2 haftagacha hid etishmasligi, burun tiqilib qolish hissi, bosh og'rig'i, ta'm buzilishi, og'izda yoqimsiz ta'm, quruq yo'tal asosan orqadagi holatida, ko'krak bezovtaligi, ko'krakning orqa-yon qismlarida uy faoliyati davomida havo yetishmasligi hissi.

Bemorlar shifokorlarga murojaat qilishganda quyidagi alomatlar kuzatildi: isitma 83%, yo'tal 82%, nafas qisilishi 31%, mialgiya 11%, chalkashlik 9%, bosh og'rig'i 8%, tomoq og'rig'i 5%. Hidlarning buzilishi, kuzatuv ma'lumotlariga ko'ra, 50% hollarda shaxslarda qayd etilgan.

Diagramma-1

Bizning sharoitimizda bemorlar kasallikning og'irligini hisobga olmasdan KTga murojaat qilishgan. 90% asimptomatik yoki yengil koronavirus infeksiyasiga ega KTga yuborilgan bemorlarning 20 foizida pnevmoniya aniqlanmadi. Kasalxonaga yotqizish darajasi 8% ni tashkil etdi. Kasalxonaga yotqizishning mutlaq ko'rsatkichi kasallikning o'tkir bosqichini klinik tasdiqlash sharti bilan 25% dan ortiq o'pka tutilishini tashkil etdi. KT ma'lumotlari kekxa bemorlarda (70 yoshdan oshgan) kasallikning yashirin kechishida ahamiyatga ega. O'pkaning jiddiy shikastlanishi, tekshiruvda nafas qisilishi, gipertermiya va kislorod to'yinganlikning aniq pasayishi kuzatilmaligi mumkin. Auskultatsiyada tez-tez nam hirillashlar eshitiladi. Asosiy simptomlar jismoniy faoliyatning pasayishi va umumiy asab buzilishi simptomlari (letargiya, xolsizlik, qo'zg'alist) edi. Ushbu bemorlarda ambulatoriya sharoitida baholash odatda mumkin emas edi.

O'tkir o'pka shikastlanishlari bo'lgan bemorlarda, xususan kasalxonadan chiqarilgan bemorlarda KTni nazorat qilish, chiqqandan keyin bir oydan keyin amalga oshirilishi kerak [4,5]. O'pkaning KT rasmi to'liq tiklanish vaqti aniq emas. Klinik tiklanish holatida KT tekshiruvdagi o'zgarishlar COVID-19 va virusli pnevmoniya bilan og'rganidan keyin o'pkaning interstitsial shikastlanishi deb qaralishi kerak. Ushbu holat o'pkaning CT-2-3 shikastlanishlari bilan stasionar davolanishdan so'ng bemorlarda kuzatilgan. KT klinik ko'rinishlarsiz CT-2 o'zgarishini ko'rsatdi. 2-3 hafta o'tgach, yengil KOVID-19 bilan og'rgan bemorlarda takroriy, nazorat ostida tomografiya tekshiruvi muntazam ravishda o'tkazildi. Klinik ko'rinish paydo bo'lganidan keyin va birinchi CT-0-1. Bunday bemorlarning soni 20% ni tashkil etdi.

EKG yurak-qon tomir kasalliklarida shubha tug'ilganda yoki mavjud bo'lganda va anti-aritmik xususiyatlarga ega dorilarni (gidroksilorokin, azitromitsin, levofloksatsin) QT oralig'ining uzayishini istisno qilish uchun buyurishda juda zarurdir [5,6]. EKG o'tkazmasdan, bemorlarga ambulatoriya sharoitida, shu jumladan kombinatsiyalangan holda, yuqorida ko'rsatilgan dorilar buyurilgan.

Laboratoriya diagnostikasi

KT bo'yicha tasdiqlangan pnevmoniyada laboratoriya o'zgarishlari eng ko'p bo'lgan: C – reaktiv oqsilning ko'payishi, limfopeniya, mo'tadil leykotsitoz kuzatilgan. Biroq, tahlillarni o'tkazish va natijalarni olish muddati kechiktirildi va bemorlarni birlamchi davolash yoki kasalxonaga yotqizish masalasidagi qarorga ta'sir ko'rsatishi mumkin emas edi.

COVID-19 tashxisini uyda yoki ambulatoriya KT markazida tekshirish paytida tasdiqlash uchun nuklein kislotani amplifikatsiya usullari (PCR testi) yordamida SARS-CoV-2 RNK ni aniqlash uchun burun va tomoqdan biologik material olindi. Tayyor natijalar 3-7-kuni ijobiy sinov bilan telefon orqali xabar qilindi. Mutaxassislar fikriga ko'ra [7], KOVID-19 diagnostikasida PCR ning klinik sezgirligi 66-80% gacha. Bizning tadqiqotimizdagi ijobiy PCR chastotasi KT ma'lumotlariga ko'ra O' RVI va pnevmoniyaning klinik belgilari bo'lgan bemorlarda taxminan 70% ni tashkil etdi. O'rtacha bitta bemorga 4 ta test o'tkazildi. KT ma'lumotlariga ko'ra salbiy takroriy PCR testlari va pnevmoniya yo'qligi bilan tashxisni tasdiqlash ijobiy IgG testi (klinik + ijobiy IgG) asosida retrospektiv ravishda mumkin.

IgM va IgG sinflari yoki umumiy IgM/IgA/IgG antitanalarini alohida aniqlash uchun immunokimyoviy testlar o'tkaziladi. Adabiyotga ko'ra, COVID-19 bilan kasallangan bemorlarning ko'pchiligida G sinfidagi immunoglobulinlar 2-3 haftadan so'ng aniqlanadi. Kasallikning dastlabki belgilaridan keyin va klinik alomatlar bilan yaxshi o'zaro bog'liq [8]. Olingan natijalar, ehtimol, yuqumli kasallikdan keyingi immunitetni aniqlashga imkon beradi. Biroq, bu lavozim qo'shimcha tasdiqlashni talab qiladi [9].

Bir qator tadqiqotlar IgM va IgG antitanalarining deyarli bir vaqtning o'zida ko'rinishini ko'rsatdi [9-12]. Taqdim etilgan ma'lumotlar COVID-19 IgM antitanachalarining uzoq davom etishi bilan serokonversiyaning atipik surati bilan ajralib turishini ko'rsatmoqda [10-12]. Shuningdek, IgM/IgA/ IgG umumiy antitanalari bo'yicha test IgM va IgG immunoglobulinlarini differentsial aniqlash bilan taqqoslaganda yuqori sezuvchanlikka ega ekanligi ko'rsatildi [11], ehtimol IgA aniqlanishi tufayli [9].

Kasallikning og'irligini baholashning asosiy mezonlari quyidagilardir: haroratning doimiy ko'tarilishi > 38 °, nafas yetishmovchiligining namoyon bo'lishi (nafasni ushlab turish testi, nafas olish tezligi, SaO2), KT bo'yicha o'pkaning shikastlanish hajmi, qo'shma kasalliklarning mavjudligi, bemorning yoshi va klinik simptomlarning rivojlanish darajasi. Kasallikning dastlabki 2-5 kunda KT-2 bilan birgalikda klinik simptomlar rivojlanishi bilan, prognoz o'ta xavotirli, bemorni kasalxonaga yotqizish kerak. Kasallikning 10-12 kundan keyin va sezilarli klinik yaxshilanish va KT-2dan so'ng, bemorni ambulatoriya sharoitida kuzatish mumkin.

Nafasni ushlab turish testi bemorning nafas olish funksiyasini baholashning oddiy, ammo sezgir usuli hisoblanadi. Bir necha marta tinch nafas olgandan so'ng, bemor nafas olayotganda 10 soniya davomida nafasni ushlab turishi kerak. Agar test bajarilishi muammo tug'dirmasa, bemor ahvolini barqaror deb hisoblash kerak. Bemorga o'z-o'zini nazorat qilish uchun nafasni ushlab turish testini o'tkazish va 1 daqiqada nafas olish tezligini hisoblash tavsiya etilishi kerak. Nafasni ushlab turish mumkin emasligi yoki nafas soni >22/min bo'lsa, bemorlarni kasalxonaga yotqizish uchun asos bo'ladi. 65 yoshdan oshgan va tasdiqlangan pnevmoniya bilan birgalikdagi (KT>1) patologiya, hatto barqaror holatda bo'lsa ham, kasalxonaga yotqizish uchun nomzoddir.

COVID-19 ning o'rtacha og'irlikda kechishi [1]

- SaO2 < 95%.
 - haroratning > 38°C.
 - NS > 22 b 1 min.
 - zo'riqish paytida nafas qisilishi.
 - KT 1-2 engil va o'rtacha pnevmoniya.
 - C-reaktiv oqsil > 10 mr/l.
- COVID-19 ogir kechishi [1]
- KT 3-4 og'ir yoki juda og'ir pnevmoniya
 - NS > 30 l min.
 - SaO2 193%.
 - Letargiya yoki hayajon.
 - AQB < 90/60 mm pt ct.
- COVID-19 Bemorlarni kasalxonaga yotqizish ko'rsatmalari [1]
- 1ta mezonning bo'lishi
 - Uch kun ichida harorat ko'tarilishi > 38,5 °.
 - nafas olish > 22 ta 1 daq.

- SaO₂ < 93%.
- 2 ta mezonning bulishi
- SaO₂ < 95% (> 93%).
- KT 2 (o'pkaning shikastlanishi 25% ko'proq).
- Sog'ayish mezonlari [1]
- Klinik sog'ayish
- Tana harorati < 37,2°C.
- SaO₂ > 96%.
- PCR uchun 2ta salbiy natija

Xulosa:

COVID-19 yangi koronavirus infeksiyasi asosan keng tarqalgan virusli infeksiya "niqobi" ostida, yengil va o'rta darajada yoki og'ir shaklda davom etadi, ammo COVID-19 bilan kasallanganlar sog'lom bo'lib qoladimi yoki ularga maxsus yordam kerakmi degan savol hozircha noma'lum bo'lib qolayapti. Yuqori darajadagi hozirlik davrida har bir xodim uchun har xil sharoitda bosqichma-bosqich ko'rsatmalar bilan aniq algoritimni o'z vaqtida ishlab chiqish juda muhimdir.

SARS-CoV-2 RNK uchun laboratoriya tekshiruvi ijobiy bo'lgan bemorlarda nafas yo'li infeksiyasining alomatlari bo'lmaganida, shuningdek ambulatoriya sharoitida nafas yo'llari infeksiyasining alomatlari mavjud bo'lganda ko'krak qafasi

rentgenogrammasi, KT va ultratovush tekshiruvidan foydalanish tavsiya etilmaydi.

Ushbu tadqiqotga muhtoj bemorlarda boshqa kasalliklarni (onkologik, nevrologik va boshqalarni) o'z vaqtida tashxislashiga KT "birinchi qatorda"gi tekshirish bo'lishi mumkin.

COVID-19 pandemiyasi paytida ambulatoriya shifokorlariga katta yuk tushadi, chunki bemorlarning 80% asimptomatik yoki yengil kechadi. Klinik ko'rinishni tahlil qilish, laboratoriya parametrlari ma'lumotlari kasallikning zo'ravonligini iloji boricha erta aniqlash va baholashga imkon beradi. Hozirgi COVID-19 kasalligini tasdiqlash uchun nuklein kislotasini amplifikatsiyasi testi (PCR testi) talab qilinadi. COVID-19ga klinik shubha bo'lsa, salbiy PCR testlari bo'lsa, IgG antitanalari uchun ijobiy ferment tashxisini retrospektiv ravishda tasdiqlashi mumkin. IgMning infeksiyaning o'tkir bosqichining belgisi sifatida ta'rifi shubhali klinik ahamiyatga ega. Asimptomatik va yengil bemorlarda COVID-19 kechishida KT tekshiruvlarining ommaviy ko'rsatkichlari klinik jihatdan asoslanmagan. COVID-19 ning klinik ko'rinishi, diagnostikasi va davolash bo'yicha birlamchi tibbiyot vrachlari va boshqa mutaxassislik shifokorlari bilan ma'ruzalar va veb-seminarlar o'tkazish tavsiya etiladi.

Список литературы/ Iqtiboslar/References

1. Всемирная организация здравоохранения. Рекомендации ВОЗ для населения в связи с распространением коронавирусной инфекции (COVID-19) [интернет]. — ВОЗ, 2020. [World Health Organization. Rekomendatsii VOZ dlya naseleniya v svyazi s rasprostraneniym koronavirusnoy infektsii (COVID-19) [Internet]. WHO; 2020. (In Russ).] Доступно по: <https://www.who.int/ru/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public#>. Ссылка активна на 16.04.2020.
2. Методические рекомендации Минздрава России «Профилактика, диагностика и лечение новой коронавирусной инфекции COVID-19» (версия 7 от 3.06.2020). / Metodicheskie rekomendatsii Minzdrava Rossii «Profilaktika, diagnostika i lechenie novoy koronavirusnoy infektsii COVID-19» (versiya 7 ot 3.06.2020). [in Russian]
3. Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). 16-24 February 2020. who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf.
4. ACR Recommendations for the use of Chest Radiography and Computed Tomography (CT) for Suspected COVID-19 Infection. <https://www.acr.org/Advocacy-and-Economics/ACR-Position-Statements/Recommendations-for-Chest-Radiography-and-CT-for-Suspected-COVID19-Infection>.
5. COVID-19 Treatment Guidelines Panel. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Treatment Guidelines. National Institutes of Health. <https://covid19treatmentguidelines.nih.gov>.
6. He X., Lau E.H.Y., Wu P., et al. Temporal dynamics in viral shedding and transmissibility of COVID-19. Nature medicine. <https://doi.org/10.1038/s41591-020-0869-5>
7. Ferran M. Coronavirus tests are pretty accurate, but far from perfect. May 6, 2020. <https://theconversation.com/coronavirus-tests-are-pretty-accurate-but-far-from-perfect-136671>
8. Liu R., Liu X., Han H., et al. The comparative superiority of IgM-IgG antibody test to real-time reverse transcriptase PCR detection for SARS-CoV-2 infection diagnosis [Internet]. Infectious Diseases (except HIV/AIDS). 2020;. MedRxiv <https://doi.org/10.1101/2020.03.28.20045765>.
9. Interim Guidelines for COVID-19 Antibody Testing. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/lab/resources/anti-body-tests-guidelines.html>
10. Adams E., Ainsworth M., Anand R., et al. Evaluation of antibody testing for SARS-CoV-2 using ELISA and lateral flow immunoassays. National COVID Testing Scientific Advisory Panel. MedRxiv <https://doi.org/10.1101/2020.04.15.20066407>.
11. Zhao J., Yuan Q., Wang H., et al. Antibody responses to SARS-CoV-2 in patients of novel coronavirus disease 2019. MedRxiv <https://doi.org/10.1101/2020.03.02.20030189>.
12. Tan W., Lu Y., Zhang J., et al. Viral Kinetics and Antibody Responses in Patients with COVID

ЖУРНАЛ КАРДИОРЕСПИРАТОРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

JOURNAL OF CARDIORESPIRATORY RESEARCH

№3 (2020)

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000